

Átalakul a szakképzés

Bács-Kiskun megyében – az országos átlagtól eltérően – a középiskolába jelentkező diákok nagy többsége szakmai képzést választ. Az elmúlt években szakgimnáziumba jelentkezhetek azok, akik érettségi vizsgát és szakképesítést akartak szerezni, szakközépiskolába és szakiskolába pedig azok, akik kizárólag a választott szakmát akarták elsajátítani. 2020. szeptember 1-jétől jelentős változások történtek a szakképzésben.

Pályaorientáció

Az új szakmajegyzékben 174 mesterség közül választhatnak a 8. osztályosok, akik 2020. szeptember 1-jétől már technikum vagy szakképző iskolai képzésben kezdték meg a 9. évfolyamos tanulmányaikat.

Aki a **technikumi** képzést választotta, az **5 évig jár középiskolába**, a 10. évfolyam végén ágazati alapvizsgát tesz, a 12. évfolyam végén három tantárgyból érettségi vizsgát, majd azt követően, a 13. tanév végén idegen nyelvből érettségizik és szakmai záróvizsgát is tesz.

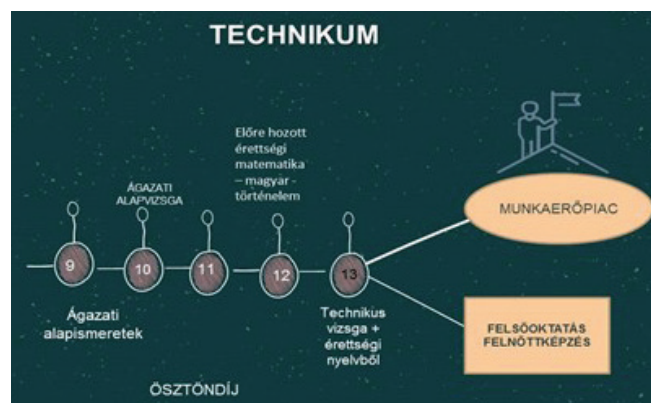
Azok a diákok, akik a **szakképző iskolai képzést** választották, **3 évig járnak középiskolába**, a 9. évfolyam végén ágazati alapvizsgát, a 11. évfolyam végén pedig szakmai záróvizsgát tesznek.

A **szakgimnáziumi** oktatási forma az oktatási, művészeti és kulturális szakterületen maradt meg.

A **technikumba** jelentkezők ágazatot kell, hogy válasszanak – például szépészet –, a hozzá tartozó szakmákkal az első két évfolyamon két évig ismerkednek, majd a 10. évfolyam végén, az ágazati alapvizsgát követően kell eldönteniük, hogy melyik mesterséget választják. (A szépítészeti ágazat esetében például a következők közül: fodrász; kéz- és lábápoló technikus; kozmetikus technikus.)

A technikum valójában **egyesíti a gimnázium és a szakmatanulást előnyeit**. A képzés során matematikából, magyarból, történelemből és egy idegen nyelvből ugyanazt a tananyagtartalmat, ugyanolyan óraszámban kell elsajátítani, mint a gimnáziumban, és érettségizni is kell belőlük. A technikumban érettségizőnek nem kell ötödik érettségi tantárgyat választaniuk, mivel a szakmai vizsga beleszámít az érettségi tantárgyai közé. Az ötödik év elvégzése után a végzett diák egyszerre kapja kézbe az érettségi bizonyítványát és a technikus oklevelet, továbbá még a nyelvvizsga megszerzésére is lehetősége lesz. A technikumban végzetek jelentős **előnyt élveznek a felsőoktatási felvételin** a szakirányú továbbtanulás esetén.

A **szakképző iskolában** egy szakma elsajátítása a cél. Ebben a képzési formában is ágazatra jelentkeznek a 8. osztályos tanulók – például fa- és bútoripar. – Az **első év ágazati alapismereteket adó oktatásból áll**, ezt követően történik a konkrét szakma kiválasztása. (Ebben az ágazatban, ezen a szinten az asztalos vagy kárpitos szakmák közül lehet választani.) A 9. évfolyamot követően lehetőségük van a jól tanuló diákoknak arra, hogy technikum – érettségit adó – képzésben folytassák középiskolai tanulmányaikat.

Speciális programok

2020 szeptemberétől az **Orientációs évfolyam** elősegíti a megalapozott szakmaválasztást. 12-15 fős osztálylétszámmal szervezik ezt az egyéves képzést, mely a szakmai képzéseket készíti elő a szövegértés, kommunikáció, matematika, digitális és nyelvi kompetenciák fejlesztésével különböző szakmai projekteken keresztül.

A **Dobbantó program** célja, hogy az oktatás vagy a munka világába visszavezető, a sikeres egyéni életút megtalálásához eljuttató lehetőséget biztosítson. A Dobbantó program az általános iskolát el nem végzőknek biztosítja az alapképzettség fejlesztését, ahonnan a műhelyiskolába lehet továbblépni. A Dobbantó programban az a tanuló vehet részt, aki a tizenhatodik életévét betöltötte és alapfokú végzettséggel nem rendelkezik.

Műhelyiskolában tanulmányokat akkor lehet folytatni, ha a tanuló alapfokú végzettséggel nem rendelkezik, és a szakképző iskola Dobbantó programját elvégezte vagy alapfokú végzettséggel rendelkezik, és a 16. életévét betöltötte. A műhelyiskolában kizárólag részszakma megszerzésére irányuló felkészítés folyik, amelyet tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között nappali rendszerben, 1-5 fős csoportokban szerveznek úgy, hogy a részszakma megszerzésének időtartama legalább hat, legfeljebb huszonnégy hónap közé essen.

A **szakiskola** (2016. szeptember 1-jét megelőzően speciális szakiskola) továbbra is a többi tanulóval sajátos nevelési igénye miatt együtt haladni nem tudó tanulók felkészítését végzi. A szakiskolai oktatás azonban 2020. január 1-jei hatállyal kikerült a szakképzésről szóló törvény hatálya alól. A szakiskolák nem szakképző intézményként, hanem köznevelési intézményként működnek tovább. A szakiskolában a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti oktatás és a szakmajegyzéken szereplő szakmákra, vagy a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott részszakmákra felkészítő szakmai oktatás, illetve szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyhat. A részszakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít, és legalább egy munkakör betöltésére képesít.

Új szakképzési rendszer

2020. szeptember 1-jétől a középfokú oktatási intézmények az új szakképzési törvényben meghatározottak alapján kezdték meg a 9. évfolyamos diákok oktatását technikumban vagy szakképző iskolában.

Az új képzési struktúrát úgynevezett „felmenő rendszerben” vezetik be, azaz a 2020. május 31. előtt tanulói jogviszonyt létesített tanulóakra (azaz a 10-11-12-13-14. évfolyamokra vonatkozóan) még a régi törvény szerinti

szabályozás van érvényben, tehát a régi és az új szakképzési rendszer együtt, párhuzamosan fut egymás mellett.

Az új szakképzési törvény új fogalmakat is bevezetett a szakmai oktatási rendszerbe.

A régi Országos Képzési Jegyzéket (OKJ) felváltotta a Szakmajegyzék, mely 174 szakmát tartalmaz.

A Szakmai és vizsgakövetelmények (SZVK) helyett pedig Képzési és kimeneti követelmények (KKK) alapján kell a középiskolásokat felkészíteni a szakmai záróvizsgára.

Az iskolák a Szakképzési kerettantervek helyett Programterv, illetve Szakmai program alapján szervezik meg az oktatást az intézményekben.

Jelentős változás az is, hogy a 9. évfolyamba lépő tanulók ágazati alapképzésben kezdik meg középfokú tanulmányaikat, technikumban az első két évfolyamon, szakképző iskolában pedig az első évben. Az ágazati, általános képzés és az alapvizsga letétele után kezdődnek a szakmai tanulmányok.

A duális képzési rendszerbe belépők esetében, akik szakmai képzési idejük egy részét külső gyakorlati képzőhelyen töltik, a régi rendszer szerinti tanulószerveződést (TSZ) kötöttek a választott gazdálkodó szervezettel, ezt felváltja a szakképzési munkaszerződés (SZMSZ).

A tanulószerveződéses és szakképzési munkaszerződéses foglalkoztatás között a lényegi különbség az, hogy az utóbbi esetén a szerződés tartalmi és formai követelményei a Munka Törvénykönyve alapján kerülnek megfogalmazásra. A tanuló munkavállalóvá, míg a duális képzőhely munkáltatóvá válik, közöttük munkaviszony jön létre.

A diákot mindkét foglalkoztatási rendszerben havi juttatás illeti meg, melynek mértéke lényegesen eltér egymástól.

Tanulószerveződést köthetnek azok a középiskolások, akik már legalább a 10. évfolyamon tanulnak, szakképzési munkaszerződést pedig majd azok, akik 2020. szeptemberében vagy azt követően kezdték meg tanulmányaikat középfokú oktatási intézményben. A duális képzőhely a szakirányú oktatás keretében vesz részt a szakképzésben. A szakmai vizsgára a képzési és kimeneti követelmények szerinti felkészítésért a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanuló, illetve képzésben részt vevő személy tekintetében a duális képzőhely a szakképző intézménnyel közösen felel.

A duális képzőhelyek tanulói foglalkoztatáshoz kapcsolódó feladatai is változnak, az adminisztrációs kötelezettségeknek a regisztrációs és tanulmányi alaprendszerben kell majd eleget tenniük.

A tanulószerveződéseket a gazdasági kamarák tartják nyilván, a szakképzési munkaszerződéseket a középiskolák fogják kezelni. A duális képzőhelyek nyilvántartásba vételéért, azok ellenőrzéséért továbbra is a gazdasági kamarák felelnek.

A pályaválasztásban és a szakképzési rendszer váltoásaiban a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara munkatársai készséggel állnak a diákok, szülők és a vállalkozók rendelkezésére. TOVÁBBI INFORMÁCIÓ A 76/501-500-AS TELEFONSZÁMON KÉRHETŐ.